

№ 4
15
50
50

ՄԵԼԿ

Տարեկան գինը 10 ռուբլ, կես տարվանը 6 ռուբլ:
Առանձին համարները 5 կոպեկով:

Թիֆլիսում գրվում են միմյանից խմբագրատան մէջ:

Օտարաբարդացիք դիմում են ուղղակի
Тифлис. Редакция «Мелк»

Խմբագրատանը բաց է առաւօտան 10—2 ժամ
(Բացի կիրակի և առաւօրե օրերէն):

Յայտարարութիւն ընդունվում է ամէն լիւրով:

Յայտարարութիւնների համար վճարում են
խրաքանչիւր բառին 2 կոպեկ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ուշ է արդէն:—ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ: Նա-
մակ Շամախուց: Ներքին լուրեր:—ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵ-
ՍՈՒԹԻՒՆ: Անգլիա: Ֆրանսիա: Արտաքին լուրեր:
—ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ:—ՀԵՌԱՒԻՆՆԵՐ:—ՅԱՅՏԱՐԱ-
ՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ:—ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ: Գալիթ բեկ:

ՈՒՇ Ե ԱՐՔԻՆ

Թիֆլիսում հիմնվեցաւ բարեգործական
ընկերութիւն, անմիջապէս զբաղեց յետոյ
հիմնում են այդ ընկերութեան նման մի
ընկերութիւն և Մոսկվայի հայերը: Թիֆլի-
սում հիմնողները ցոյց տուցին իրանց ան-
պարաստ հասկանալու ժամանակի պա-
հանջը, ջնջելով կանոնադրութեան միջից
արդէն մի անգամ ընդունված «առանց կը-
րօնի խորութեան» խօսքը, — Մոսկվայի հա-
յերը Թիֆլիսի հայերից էլ դերազանցեցին և
ուղղակի մտցրին անհամբերողութեան սկզ-
բունքը իրանց կանոնադրութեան մէջ... Ըն-
կերութիւնը հիմնվում է միմյանից հա-
լուսաւորչական և բնական համար:

Եւ այս մարդիկ, մի որ և է Մոսկվայի
Շահ և նրա նմանները, որոնք բոլոր-
վին ծանօթ չեն Անգլիոյ կաթի հայերի
կեանքի հետ, չեն կարողացել նկատել,
գիտել թէ Նաղարեանցից ու նրա «Լի-
սիսապալից» յետոյ մենք ուրեքն առա-
ջագիտութիւն ենք արել, այդ միջնադարեան
մարդիկ կամենում են մեզ ուղղութիւն տալ,
գործել Մոսկվայից ընդհանուր հայութեան
համար...

Մինչև անգամ այն անձինք, որոնք Թիֆ-
լիսում հիմնել են բարեգործական նոր ըն-
կերութիւնը, այն մարդիկ, որոնք իրանց ուղ-
ղութեամբ, իրանց ոգով, պատկանում են
հին սերունդին և յետագիւր բանակին, — այդ
մարդիկ մինչև անգամ չը համարձակեցան
ուղղակի մտցնել իրանց կանոնադրութեան

մէջ «հայ-լուսաւորչական» բառը, շատ լա-
հասկանալով որ հասարակական կարծիքը
նրանց կը ծաղրէր, այլ խուլ կերպով հա-
լուսքը գործածեցին:

Բացի սորանից թող չը մոռնան Մոսկ-
վայի հայերը որ ամեն բանի համար իր
ժամանակը կայ: Եթէ հանգուցեալ Նաղա-
րեանց քարոզում էր Մոսկվայի հայերին
հիմնել մի ընդհանուր հայոց բարեգործա-
կան ընկերութիւն, — նա շատ լաւ էր ա-
նում: Յիսուսեանքը թակահարեալ, Նա-
ղարեանցի «Հիւսիսապալից» ժամանակ, Անգլի-
ոյ կաթի հայերի մէջ դեռ ևս չը կար ազ-
գային ինքնաձանաչութեան ամենափոքրիկ
նշքն անգամ: Լինում է ժամանակ երբ մի
ազգաբնակչութիւն պէտք ունի դրսի խնա-
մակալութեան: Երեսուն տարի սրանից ա-
ռաջ Անգլիոյ կաթի հայերը չէին խօսում հա-
յերէն, գրեթէ չուէին դպրոցներ, չուէին
սեփական մամուլ, չուէին ընկերութիւններ,
թատրոն, իրանք չէին հրատարակում դա-
սագրքեր, թարգմանութիւններ, ընթերցա-
նութեան գրքեր և այլն... Այն ժամանակ

միտք կար և անհրաժեշտ էր հիմնել դի-
ցուք Մոսկվայում մի ընդհանուր հայոց բա-
րեգործական ընկերութիւն, քանի որ Անգլի-
ոյ կաթի հայերը իրանց ամբողջ կրթու-
թիւնը դրսից էին ստանում: Մոսկվայում
Լազարեան ձեմարան կար, որ այժմ գրեթէ
ոչինչ նշանակութիւն չուէր մեզ համար,
Մոսկվայում հրատարակվում էին հայոց ամ-
սագիրներ, վենեցիայում և փարիզում հա-
յոց դպրոցներ կային և այնտեղ մեզ հա-
մար գրքեր էին հրատարակվում: Անգլիոյ
կաթի հայը իր սեփական ազգային կեանքով
չէր ապրում: Իսկ այժմ, ընդհակառակն,
կովկասեան հայը հասել է ազգային ինք-
նաձանաչութեանը, մենք այժմ ապրում ենք
մեր սեփական ազգային բարոյական կեան-
քով: Վատ թէ լաւ մենք ունենք մեր դպ-
րոցները, մեր մամուլը, մեր թատրոնը, մեր
այլ և այլ ընկերութիւնները: Ի՞նչ օգուտ
կարող է մեզ տալ մոսկվայեցի հայերի խը-
նամակալութիւնը և արդե՞հ այս րօպէիս
մեր կեանքի մեզ տալ մոսկվայեցի հայերի
մեծ առաջդէմքը կուսակցութիւն, որ ըն-
դունելով որպէս ազգային սկզբունք՝ հոգը,
մայրենի լեզուն և ցեղը, անխտիր նայում է
որպէս հայի վրա՝ լուսաւորչական, բողոքա-
կան, կաթոլիկ, մահմետական, կամ նոյն
իսկ յունաւորական հայի վրա:

Եւ դա մեծ յանգրգուցիւն է այս րօ-
պէիս ուղեւոր հիմնել Մոսկվայում, առանց
մեր երկիրը ձանաչելու, երկու հազար վերստ
հեռու Անգլիոյ կաթից, որտեղ ապրում է ազ-
գի մեծամասնութիւնը, ունի իր սեփական
հասարակական, բարոյական կեանքը, — մի
ընդհանուր հայկական բարեգործական
ընկերութիւն:

Մենք կը հասկանայինք այդ տեսակ ըն-
կերութիւն, կը համակրէինք նրան, եթէ նա
ուղեւոր սահմանափակվել մի նեղ նաղա-
տակով՝ նիւթապէս օգնել Ռուսաստանում
ապրող չքաւոր հայ ուսանողներին: Դա կը
լինէր այն միակ նպատակը, որին կարող էր
հասնել Մոսկվայի ընկերութիւնը:

Այս րօպէիս ոչ դպրոց, ոչ լրագիր, ոչ
ամսագիր, ոչ ընկերութիւն չեն կարող ա-
ջողվել մեր շրջանից դուրս, ոչ Մոսկվայում,
մեր մամուլը, մեր թատրոնը, մեր
այլ և այլ ընկերութիւնները: Ի՞նչ օգուտ
կարող է մեզ տալ մոսկվայեցի հայերի խը-
նամակալութիւնը և արդե՞հ այս րօպէիս
մեր կեանքի մեզ տալ մոսկվայեցի հայերի
մեծ առաջդէմքը կուսակցութիւն, որ ըն-
դունելով որպէս ազգային սկզբունք՝ հոգը,
մայրենի լեզուն և ցեղը, անխտիր նայում է
որպէս հայի վրա՝ լուսաւորչական, բողոքա-
կան, կաթոլիկ, մահմետական, կամ նոյն
իսկ յունաւորական հայի վրա:

Եւ դա մեծ յանգրգուցիւն է այս րօ-
պէիս ուղեւոր հիմնել Մոսկվայում, առանց
մեր երկիրը ձանաչելու, երկու հազար վերստ
հեռու Անգլիոյ կաթից, որտեղ ապրում է ազ-
գի մեծամասնութիւնը, ունի իր սեփական
հասարակական, բարոյական կեանքը, — մի
ընդհանուր հայկական բարեգործական
ընկերութիւն:

Մենք կը հասկանայինք այդ տեսակ ըն-
կերութիւն, կը համակրէինք նրան, եթէ նա
ուղեւոր սահմանափակվել մի նեղ նաղա-
տակով՝ նիւթապէս օգնել Ռուսաստանում
ապրող չքաւոր հայ ուսանողներին: Դա կը
լինէր այն միակ նպատակը, որին կարող էր
հասնել Մոսկվայի ընկերութիւնը:

Այս րօպէիս ոչ դպրոց, ոչ լրագիր, ոչ
ամսագիր, ոչ ընկերութիւն չեն կարող ա-
ջողվել մեր շրջանից դուրս, ոչ Մոսկվայում,
մեր մամուլը, մեր թատրոնը, մեր
այլ և այլ ընկերութիւնները: Ի՞նչ օգուտ
կարող է մեզ տալ մոսկվայեցի հայերի խը-
նամակալութիւնը և արդե՞հ այս րօպէիս
մեր կեանքի մեզ տալ մոսկվայեցի հայերի
մեծ առաջդէմքը կուսակցութիւն, որ ըն-
դունելով որպէս ազգային սկզբունք՝ հոգը,
մայրենի լեզուն և ցեղը, անխտիր նայում է
որպէս հայի վրա՝ լուսաւորչական, բողոքա-
կան, կաթոլիկ, մահմետական, կամ նոյն
իսկ յունաւորական հայի վրա:

Եւ դա մեծ յանգրգուցիւն է այս րօ-
պէիս ուղեւոր հիմնել Մոսկվայում, առանց
մեր երկիրը ձանաչելու, երկու հազար վերստ
հեռու Անգլիոյ կաթից, որտեղ ապրում է ազ-
գի մեծամասնութիւնը, ունի իր սեփական
հասարակական, բարոյական կեանքը, — մի
ընդհանուր հայկական բարեգործական
ընկերութիւն:

նչ վենեցիայում, ոչ փարիզում, ոչ Ս. Պե-
տերբուրգում: Այս րօպէիս հայը վատ թէ
լաւ ունի Անգլիոյ կաթից իր սեփական բա-
րոյական կեանքը: Մենք կրկնում ենք՝ վատ
թէ լաւ մենք ունենք արդէն մեր սեփական
մամուլը, մեր տպարանները, մեր դպրոցները,
մեր ընկերութիւնները, մեր թատրոնը, մեր
գրքերը և արդէն սկսում է սաստիկ պէտք
զգացվել և մի բարձրագոյն դպրոցի Կովկա-
սեան սարերի այս կողմը:

Մոսկվայի հայերը ուշացան: Այն ինչ որ
նրանք պէտք է դուրս բերէին երեսուն տա-
րի առաջ, նրանք դրա վրա նոր են մտա-
ծում: Եւ զարմանալի է որ Մոսկվայի հայե-
րը այդ ահագին ժամանակամիջոցում ոչինչ
չը սովորեցին և ոչինչ չը մոռացան: Նրանք
չը նկատեցին ինչպէս կեանքը առաջ գնաց,
չը նշմարեցին ոչինչ նոր դադարներ:

Ինչպէս գերեզմաններից դուրս եկած դի-
ակներ, նրանք իրանց հին երգն են երգում,
կարծելով որ ամբողջ ազգը լուսաւորչական-
ներից է կազմված... Թողնենք բողոքական-
ներին և կաթոլիկներին, — բայց թող Մու-
թան-Շահի պէս մի մարդը ներդրութիւն
կրի քիչ ձանաչարհորդել Վարաբազում
և կը տեսնի որ ամբողջ երկրում սը-
փոված են հայ-մահմետական գիւղեր...
Ուրեմն նրանց չը պէտք է օրին բարեգործա-
կան ընկերութիւնը, նրանց մէջ չը պէտք է
տարածի ուսում: Նրանց անխնամ պէտք է
թողնել, որովհետեւ նրանք թէև հայ էր
են, բայց բաղդ չուէին պատկանել նոյն
կրօնին, որին պատկանում է պ. Մութան-
Շահը...

Ահա ինչ կը նշանակի անտեղեակ լինել
այն երկրին, որին կամենում էք ծառայել,
ինչ կը նշանակի յետ մնալ ժամանակի հո-
սանքից...

Յետագիւր կուսակցութեանը պատկանող
հին սերունդի մարդիկ, թէ Մոսկվայում և

ԴԱՍԻԹ ԲԵԿ

Պ Ա Տ Մ Ա Կ Ա Ն Վ Է Պ

(1722—1728)

Ի Գ

Մի և նոյն ժամում, երբ հրդեհը տարածվում
էր ամբողջ մէջ, երբ հոյակապ շինվածքները գո-
գաւորվ խորտակվում էին, երբ մարդիկների բազ-
մութիւնը աշխատում էր կրակի ծաւալման առա-
ջը առնել, — համարեա մի և նոյն ժամում, երբ
փախաւորականները դուրս եկան պարտէլից, խանը
կատաղի վրդովանալով կանգնած էր դիմադրող
ընդարձակ բակի կենտրոնում, իսկ նրա հանդէպ
կանգնած էր վեղիլը: Կրակի սաստիկ լուսաւոր-
ութիւնը ամեն կողմից տեսանելի էր կացուցանում
երկրի այդ երկու պետերին:

Բաւական հեռու կանգնած էին խանի դրանիկ-
ները և չէին համարձակվում մօտենալ նրան: Բար-
կութեան լուսնակներում նա նոյնքան կատաղի էր,
որպէս այն հրդեհը, որ լափում էր շինութիւննե-
րէ: Դրանիկներից ոմանք զանազան հրամաններ
էին տալիս ամբողջին, իսկ ոմանք սպասում էին
խանի հրամանին:

— Վեղիլ, դա քրիստոնեաների գործն է, ասաց
խանը:

— Այո, քրիստոնեաների գործն է, պատասխա-
նեց վեղիլը:

— Այստեղի քրիստոնեաների, անբացեց խանը:

— Այո, այստեղի քրիստոնեաների, հաստատեց
վեղիլը:

— Ես այս րօպէիս կը հրամայեմ, որ նրանց կո-
տորեն, չան նման կոտորեն:

— Այժմ խիտ ուշ է... պատասխանեց վեղիլը:

— Ի՞նչու:

— Չէք լսում:

— Ի՞նչ:

— Թաթուկների ձայնը:

— Լսում եմ: Այդ ինչ ձայն է:

— Բէկի զօրքերի թմբուկների ձայնն է: Թշնա-
մին մտնում է բերդը:

Խանը գոչաթափվեցաւ:

— Թշնամին մտնում է բերդը... կրկնեց նա մի
այնպիսի ծիծաղով, որ բարկութեան ժամանակ
փոխարկում է արտասուքին: — Ապա հրդեհն էն իմ
զօրքերը, իմ զօրապետները, որ կարգված էին բեր-
դը պահպանելու համար:

— Նրանցից ոմանք փախել են, իսկ ոմանք ե-
կել են այստեղ կրակը հանգցնելու համար: Թշնա-
մին մեր տան մէջ կրակ ձգեց, որ մեզ դրանով
զրադեցին, իսկ ինքը միջոց գտաւ գրաւելու մեր
բերդը:

— Հիմա ինչ պէտք է արած, հարցրեց խանը
յուսահատ կերպով:

— Եթէ դուք ինձ թոյլ կը տաք, ես կը դիմեմ
յաղթողին և հաղանդութիւն կը յայտնեմ:

— Երբեք:

— Դուք դրանով կազատեք հազարաւորների
կեանքը սարսափելի կոտորածից:

— Թող բոլորն էլ ինձ հետ կոտորվեն, բան թէ
խոնարհվին զաւուրի առջև: Դու չը դիտես, վե-
ղիլ, մեր կրօնի հանգանակը. մուսուլմանին թոյլ
տուած չէ խոնարհվիլ այլադաւանի լծի նկրդը:

Մուսուլմանը կամ պէտք է տիրէ, կամ պէտք է
ոչնչանայ:

Այդ միջոցին դիմադրող բակը մտաւ մի խու-
ռըն, զինված բազմութիւն: Նրանց առաջնորդում
էր մօլլաների գլխավորը, մի բաց սուր ձեռքումը
բռնած: Նրա առջևից դալիս էին երկու չաուշ-
ներ, որոնք տանում էին երկու հոգևոր դի-
շակներ: Չաուշները քարոզ էին կարգում:

— Մուսուլմաններ, դէլրաթի ** օր է: Գաւուր-
ները դրաւեցին մեր բերդը: Աստուած և նրա մար-
գարեն հրամայում են գէնքով ընդդիմանալ թշնա-
մուն:

Այդ խօսքերը վառեցին ամբողջ կատաղութիւ-
նը և հազարաւոր ձայներ կրկնեցին:

— Պատրաստ ենք, պատրաստ ենք:

Խանը մօտեցաւ մօլլաների գլխավորին, և նրա
ձեռքը բռնելով, ասաց.

— Ես էլ պատրաստ եմ: Աստուծոյ և նրա մար-
գարէի հրամանին հետ աւելացնում եմ և իմ հրա-

մանը:

*) Չաուշ նշ. հոգևոր ծառայի, հրապարակա-
կական քարոզիչ կարգացող:

**) Ղ էյր րաթ նշ. նախաձեռնողութիւն:

մանը. — պէտք է մինչև մեր արեան վերջին կաթի-
լը բնորդիմանալ թշնամուն:

Ամբողջ մուսուլմանութեանը չափ չը կար: Նը-
րան հրամայում էր Աստուած իր հոգևոր ներկա-
յացուցչի բերանով, հրամայում էր մարգարէն իր
մարմնաւոր ներկայացուցչի երկրի իշխանի բերա-
նով:

Չաուշները, սրբազան դիշակները առաջ տա-
նելով, դուրս եկան ամբողջ: Նրանց հետևում
էին մօլլաների գլխավորը և խանը, իսկ յետոյ —
ամբողջը:

Նրբ դուրս եկան ամբողջի առջևի հրապարակի
վրա, խանը դարձաւ դէպի մօլլաների գլխավորը
այդ խօսքերով.

— Դուք, հոգևոր տէր, առաջնորդեցեք ամբողջին,
իսկ ես կառաջնորդեմ զօրքերին:

— Այդպէս էլ պէտք է, պատասխանեց մօլլա-
ների գլխավորը:

Նրանք բաժանվեցան:

Մօլլաների գլխավորը ամբողջի հետ սկսեց ա-
ռաջ գնալ: Չաուշները բարձր ձայնով կրկնում
էին մի և նոյն խօսքերը: Բազմութիւնը հետզհետէ
ստուարանում էր, ամեն մարդ, զենքը առած, միա-
նում էր ամբողջի հետ:

Խանը մնաց հրապարակի վրա: Նրբ բոլորը հե-
ռացան, հրամայեց վեղիլին.

— Թաթուկները անել սուր, որ զօրքը հաւաքվի:

Մինչև դրանց զօրքի հաւաքվելը, մենք անցնենք
բէկի զօրքերի մէջ, տեսնենք այնտեղ ինչ էր կա-
տարվում:

Թէ թիֆլիսում նման են Գօգօլի Պ ե տ ու շ-
կ ա յ ի ն, որ իր հետ ման էր ածում ամեն
տեղ իր սեփական միջնորդը, իր սեփա-
կան հոգը, իր սեփական ատմութիւնը...
Մեր ազգային Պետրոշկաներ Թէն ապրում
են տասն և իններորդ դարում, բայց պա-
տած են մի անթափանցելի միջնորդարեան
միջնորդով իրանց հետ են մանածում պո-
պերի գերեզմանները դուրս բերած, ար-
դէն հնացած և անպէտք մարեր...

Արդէն ուշ է, պարոններ:

Գ. Ա.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ԾԱՄԱԽԻՅ

Յունական 4-ին

Ամեն մի ազգի կամ ժողովրդի ամենալաւ յատ-
կութիւններէ մէջ նրա առատաձեռնութիւնն է:
Առատաձեռնութիւն ասելով չը պիտի հասկա-
նանք, որ նա ուսերում, խմելում, հագնելում,
տունը, գերդաստան պահելում, խնջոյքներ տալով
ուրիշներին ուսացնելով խնայող չէ, այլ ընդհակա-
ռակը դրանց մէջ չափազանցութիւնը ոչ թէ ա-
ռատաձեռնութիւն, այլ շուռլուծութիւն է: Առա-
տաձեռնութիւն հասկանում ենք մարդու առաքել-
նութիւններէ ահա աղինը և գովելին, երբ նա
գլխով և ոտքով ամբողջ անհատը դէպի որդը,
աղբատը և անհատը չէ զլանում նրանց նիւթա-
կան օգնութիւն տալու, նաև պատրաստ է ամեն
մի հասարակաց կամ ազգի օգտին ծառայող դու-
րի համար իր կողմէնը գործելու: Մի ազգի կամ
ժողովրդի կենդանութեան նշանը ասելի նշանքն է
է լինում նրա առատաձեռնութեան մէջ: Վերջի
ժամանակներում մեր ազգը ցոյց տուց, որ նա
զուրկ չէ այդ աղինը յատկութիւնից, միայն թէ
հարկները էր ճանաչանել նրան իր պարտքը դե-
պի իր անհրաժեշտ կրօնականութիւն (Մշակ): Ը-
րադիներին մէջ կարգաւորու ուրախանում ենք, թէ
ինչպէս այս կամ այն ինչ քաղաքում մեր հայ եղ-
բայիները և քոյրերը մեծ մեծ գումարներ են գո-
հում բարի նպատակների և ազգօգուտ գործերի
համար: Այս ամենը ցոյց է տալիս, որ մեր սիրե-
լի ազգը պիտի ունենայ մի երջանիկ ապագայ,
քանզի նա այժմ փութ է շատէ արթնացել է և
աշխատում է ճանաչել իր պիտոյքները:

Առատաձեռն քաղաքների շարքում բազմ ունի
զաւակէ և մեր հարեան Բագրատ փաստերը հեռու
չեն: Տաճկանի հայ թշուառ սովակաւորների
համար արած գործերութեան մէջ Բագրատի քի-
չուր հայերը համեմատաբար ասելի առաջ
գնացին քան թէ որ և իցէ քաղաքի հայ բը-
նակիները:— Անցեալ օրը Ծամախու քաղաքա-

Մի և նոյն րոպէում, երբ երկու չաւուշնե-
րը, բերրի փողոցների մէջ հողերը թափօր կատա-
րելով, կարծում էին Աստուծոյ և նրա մարգարէի
հրամանը, —մի և նոյն րոպէում հայոց բանակների
մէջ երկու ջաւշիկներ բարձր ձայնով հրատա-
րակում էին բեկի հրամանը. «չը խղճալ, կտորել
անխնայ կերպով...»

Այդ հրամանի հրատարակելուց մի քանի փոթ
առաջ, Վեղայն *) գետի ափի վրա դեռնող լեռն
բանակի մօտ, սարի բարձրաւանդակի վրա, միաշ-
նակ նստած էր մի մարդ: Նա աչքերը յառած,
անհամբերութեամբ նայում էր երբեմն դէպի բեր-
դը, երբեմն դէպի երկինքը: Թէև խաւարի միջից
ոչինչ տեսնել չէր կարող, բայց այն, որ ցանկա-
նում էր տեսնել, խաւարի միջից ասելի պայծառ
կերպով կարող էր երևալ: Չանձրոյթը, անհամ-
բերութիւնը, սրտի վրդովմունքը մեղմացնելու
համար, նա ստեղծ-ստեղծ վառում էր իր կարծ չի-
բուրը և ծխում էր: Նա նստում էր այն մոռե-
ռանդ աստղաձևաներին, որ ամբողջ գիշերը լու-
սացնում են, երբեք վրա ուրանելով իրանց ցան-
կացած աստղին, որպէս զի նրանով կատարեն մի
մեծ, սքանչելի կախարհութիւն:

—Այս պարտադրանքները ոչինչ չէ դուրս դաշ,
ասաց նա իր մտքում, ասելի բարկանալով.—ամեն
բան նրանց մօտ ծէս է, արարողութիւն է, խոր-
հուրդ է...

*) Գեղարայ գետը կաշկում է և Օխու գետ, ո-
րովհետև անցնում է Օխու անտառի մօտով:

յին ուսումնարանի աղքատ աշակերտներին օժան-
դակութիւն ցուցանող ընկերութեան պատուաւոր
անգամ պարոն Հասան բէկ Նաբեբէկովը յանձ-
նեց ինձ 820 ռուբլ, որը ժողովել էր նա Բագրատ
այդ նպատակի համար: Յիշեալ գումարի 766
րուբլը տուել էին միայն հայերը: Աստի պարտք
եմ համարում ընկերութեանս կողմից խորին
չնորհակալութիւն մատուցանել այդ աղինը պա-
րոններին իրանց ուսումնարանիս աղքատ աշա-
կերտներին ցոյց տուած առատաձեռնութեան
համար: Նաև անկող չնորհակալութիւն պարոն
Նաբեբէկովին, որ նա ուսումնարանիս վերաբե-
րեալ այդչափ մեծ հոգատարութիւն ունեցաւ:
Հաստ փափագելի է, որ ընկերութեանս պատուե-
լի անդամները ըստ կարողութեան չափու հետե-
լով այդ յարգելի պարոնի բարի օրինակին, աշխա-
տէին նրա նիւթական միջոցները ասելիքով, որով
կարող լինէինք ուսումնարանիս վիճակը
աւելի բարելոքելու:

Է. Փիրբուրդաբեկ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Թիֆլիսի վանքի մայր-եկեղեցու առաջ քահա-
նայ տէր Գովհանէս Սարգսեանից նովորած 50
րուբլ «Մշակ» 5 օրինակ ալ և ալ տեղեր մեր
կամքի համեմատ տարածելու համար, մենք կար-
գալիքները հետեւեալ կերպով: մի օրինակ ուղար-
կում ենք տէր Ծօր անունով Գ. Սարգսի հայոց հո-
գեւոր դպրոցին, երկրորդը՝ խաթալի համալսարանի
հայ ուսանողներին, երրորդը՝ Ս. Պետրեւորդի ու-
սանողական դրաքարանին, չորրորդը՝ Թիֆլիսի
Մէտեկի բերդի հայ կաթնաւորակներին, վերջա-
պէս հինգերորդը՝ Թիֆլիսի Ներսիսեան դպրոցի
4-րդ դաստան աշակերտներին:

Հնորհակալութեամբ ստացանք «Երկու տօնա-
ծառ» գրքովը, պատմութիւն մասնակների համար,
գործ Ն. Վաչագանի, թարգմանութիւն Յ. Նա-
գարեանից: Գրքովը տրված է Թիֆլիսում ներկայ
1882 թվին Գովհ. Սարգսեանից տարածումով:
Գրքովի բովանդակութիւնը, ինչպէս առհասարակ
վաչագանի մասնական հասակի համար գրուած-
ները, շատ գեղեցիկ է:

Ստացանք Կ. Պօլսից «Բուրաստան Մանկանց»
վերնագրով պատկերազարդ մի տետրակ, որ հրա-
տարակում է տետր առ տետր տասն և հինգ օրը
մի անգամ, 16 երեսից բաղկացած: Պէտք է խոս-
տովանվենք որ պատկերները շատ գեղեցիկ են
փորագրված:

ՍՂ.ՆԱԽԻՅ միզ գրում են: «Յունական 9-ին
տեղիս գանձատան պահապան, մի լեհացի Անդ-
րէյ Պօլսիսի, առաւօտեան 8 ժամին անձնա-
սպանութիւն գործեց անչայտ պատճառով:»

Պատարագները կուգում էր նա քահանաներին:
—Հարկը ծովի ջրով լուսնալու և լինում
նրանց, դարձեալ խոնկի հոտը չի կտրվի նրան-
ցից... աւելացրեց նա:

Նրա չորսը լեռ, ապառաժ և անտառ էր: Նա
նստած էր մի քարափայտի բեկորի վրա և թիկն
էր տուած մի ահագին կաշկի: Այդ գրութեան
մէջ նմանում էր նա այն վիթխարի անտառային
յուշկապարիկներից մէկին, որ իրանց ծառաւ
յարգելում են մարդկային արեւածով: Նա նստած
էր այստեղ սկսեալ այն ժամանակից, երբ բեկի
բանակի մէջ ստացվեցաւ բերդից ուղարկված
գաղտնի նամակը:

Նրա բարկութիւնը, անհամբերութիւնը, վրդով-
մունքը հետզհետէ սաստկանում էր: Եթէ մէկը
խաւարի միջից կարողանար հետազօտել նրա
դէմքը, կը սարսափէր: Բայց լինել էր զայրացած
նա: Այդ մարդը բնաւորութեամբ բարի, զիտած և
խաղաղ էր: Բայց խաղաղ մարդկանց բարկու-
թիւնը նմանում է խաղաղական ուղիւնստի սոս-
կալի փոթորիկներին, որոնք թէև յաճախ չեն
պատահում, իսկ երբ որ պատահում են, ճանա-
պարհորդները աղաւթ չեն մնում նաւաբեկու-
թիւնից:

Նրա ահալու դէմքը փութ ինչ պայծառացաւ,
երբ իր նստած բարձրաւանդակի հեռավորութիւնից
նշմարեց բերդի մէջ լայն ծիրանեղջիւ շառաւիղ-
ներ: Հառաւորները հետզհետէ աճում էին և ար-
շաքոյի առաջին ճառագայթների նման ցլուխում
էին շրջակայ բարձրութիւնների վրա: Երբեմն

Մեզ գրում են ՍՂ.ՆԱԽԻՅ հետեւեալ: «Ամիս
10-ին տեղիս հայերը ժողով կազմեցին մեր գա-
ւառապետի ներկայութեամբ և վճռեցին երեք
երեւելիսան ուղարկել ար. Նանովսկուն, միջ-
նորդելու որ թէլաւի գաւառին պատկանող Սա-
խինիս գիւղում թաղաւորական ծախսով հիմնելի
բնակարան ուսումնարանը, հիմնովի Սղնախ և ի-
րանց կողմից առաջարկում են տեղիս քաղաքա-
յին ուսումնարանը, որ իր տեսակների մէջ կարող
է առաջնակարգ համարվել, լրացնեն բոլոր կա-
ռուցանելի մասերի կողմից, և իւրաքանչիւր տա-
րի էլ մի երեք հազար ռուբլ օգնութիւն են խոս-
տանում:»

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻՍ

Իրանական կալուածական կանանց մի-
ութիւնը Թէպէտ օրէնքից դուրս է յայտնա-
բերւած, այնու ամենայնիւ շարունակ կայաց-
նում է իր սովորական նիստերը: Նորերում
Գուրլինի մէջ օրերը Աննա Պարնելի նա-
խագահութեամբ մի մեծ ժողով կայացաւ,
որի ժամանակ կառավարութիւնը հրաւիր-
վեցաւ իրագործել իր սպառնալիքները և
կալանաւորել կանանց միութեան առաջ-
նորդներին: Ժողովը մի ժամից աւելի տևեց,
որպէս զե, ինչպէս յայտնեց օրերը Պարնել,
Ֆորստերին ժամանակ արդի կատարել իր
սպառնալիքները: Պօլիցիան, որ ժողովին
ներկայ էր գտնվում, չը միջամտեց գործին:
Ժողովը վերջացաւ, յայտնելով որ կանանց
միութիւնը իւրաքանչիւր կիրակի նիստ կու-
նենայ: Միութեան հրաւիրված միւս ժո-
ղովները փակվեցան պօլիցիայից: Անիշխա-
նութիւնը Իրանից մէջ հետզհետէ
սաստկանում է և ամեն օր աւելի և աւելի
յանդուգն յանցանքներ են կատարվում: Ա-
րեւմտեան կոմսութիւնների մէջ զինաւորված
խումբեր յարձակվում են բնակիչների վրա
և նրանց կողպատում են: Մի խեղճ այրի
կին, որին կասկածում էին, թէ նա վճարել
է կալուածական տուրքը, դուրս տարվեցաւ
իր տանից և սաստիկ ծեծվեցաւ: Իւստոմիտ
կոմսութեան մէջ մի ֆերմերի տուն մտաւ
զինաւորված մարդ և հրացան արձակեց
նրա կնոջ և երկու աղջկանց վրա: Մայրը
աղաղակեցաւ, իսկ աղջկաներից մէկը մեռաւ,
միւսը ծանր վէրք ստացաւ: Այդ յանցանքի
պատճառը դեռ ևս յայտնի չէ: Կառավա-
րութիւնը շարունակ կալանաւորում է կա-

լուածական միութեան առաջնորդներին,
բայց կալանաւորութիւնները անկարող են
վերականգնել կառավարչական իշխանու-
թեան հեղինակութիւնը:

Ինչպէս յայտնի է, Գուրլինում կայացաւ
կալուածատերերի մի մեծ ժողով: Կալուա-
ծատերերը մի վճիռ կայացրին, որ դատա-
պարտում է կալուածական օրէնքի գործա-
գրութեան ձեռք իրանիցի մէջ: Ժողովին
մասնակցում էին 4,000 կալուածատերեր,
որոնց մէջ կային բազմաթիւ կանայք: Ժո-
ղովի վճիռը հետեւեալն է. «Մենք պատրաստ
ենք հնազանդվել կալուածական օրէնքին,
բայց բողոքում ենք այդ օրէնքի գործա-
գրութեան ձեռք դեմ կալուածական դատա-
րանի գործակատարների ձեռքով, որոնք
վարվում են հակառակ խտտման չը փոք-
րացնել հողի դիրք և չը վնասել սեփակա-
նութեան սկզբունքին: Մենք չենք հաւա-
նում յիշեալ գործակատարների բնաւորութիւնը
և վճռողականապէս բողոքում ենք նրանց
գործունէութեան եղանակի դէմ, որ անի-
բաւցել է և հիմնված թերի տեղեկութիւն-
ների վրա: Մենք պահանջում ենք, որ կալ-
ւածական կենտրոնական դատարանը անցա-
պաղքեն նրան ներկայացրած գանդաւանե-
րը և յայտնում ենք, որ, եթէ կենտրոնական
դատարանը հաստատել իր մասնաժողովնե-
րի վճիռները, օրէնսդրական իշխանութիւնը
պարտաւոր է վարձատրել կալուածատերե-
րին:» Բացի այդ ժողովը որոշեց ուղարկել
թագուհուն իր բոլոր անդամներից ստորա-
գրված մի խնդրագիր, որի մէջ յայտնված
կը լինի վերջիշեալ վճիռի բովանդակու-
թիւնը:

Առևտրական միսիստը Չեմբերլին իր ըն-
տրողների առաջ մի ճառ արտասանեց, որով
յայտնեց, թէ կառավարութիւնը հաստատ
վճռել է իրագործել իր նախադրեալ Իրան-
իցի մէջ: Նա ծիծաղել է համարում
կալուածատերերի պահանջը, որ նրանք վար-
ձատրութիւն ստանան կալուածական տուր-
քի փոքրացնելու համար: Չեմբերլինի կար-
ծիքով, ընդհակառակը ֆերմերները պէտք
է վարձատրվեն կալուածական չափից դուրս
մեծ տուրքի համար, որ նրանք այսպէս
տարի վճարում էին կալուածատերերին:
Այժմեան կառավարութեան իրանական
քաղաքականութիւնը ամենալաւ հետեւեալ-
ներ ունեցաւ: Ֆերմերների ահաբեկ բազ-

րանցից խանի դիւի վրա... ասաց նա ծիծաղե-
լով:

Մերոնի գործաւարդ զիտեր, որ տէր Աւետիքը
տարիկի կամ դալլաքի կերպարանքով էր մտել
բերդը, բայց թէ ինչ պալաւորութիւն էր բանեցրել,
—այդ մասին դեռ տեղեկութիւն չունէր: Նա
հարցրեց.

—Ինչ դալլաքութիւն:

—Մեր սպասած հրեհը և ֆշանքը երեսցին
բերդի մէջ, պատասխանեց պարսից թագաւորի
բաթման-ղլիջը:

Մի քանի րոպէ առաջ Նարեկ կարգապաշտ
բեկտի կենսի կնճիւղները պայծառացան մի
անսովոր ուրախութեամբ: Նա բունեց Բայիդուրի
ձեռքը, ասելով.

—Հնորհակալ եմ, իշխան, իրաւ սր, լաւ խա-
րար է: Գուր թո աչքերովը տեսար:

—Ես իմ աչքերովը տեսայ, ուրիշի աչքերովը
չը տեսայ, պատասխանեց իշխանը:—Ես այս գի-
շեր չեմ քնել. սե աղաւախ նման նստած էի սարի
զազաթի վրա, ժամերով նայում էի, թէ երբ կը
յայտնվի այդ անիծեալ ֆշանքը:

—Օրհնեալ լինի Աստուած, ասաց ծերունի
գորավարը, երեսը խաչաճիւղեով:

—Թող մի քիչ էլ օրհնեալ լինի տէր-Աւետիքը,
որ մեր գործը հեշտացրեց: Ես, իրան ասեմ, մի
քանի րոպէ առաջ այդքան բարկացած էի նրա
վրա, որ եթէ ձեռքս ընկնէր, անպատճառ մօրու-
քը կը կտրէի: Բայց այժմ ներում եմ նրան, թէ և
միջ շատ սպասել տուց: Հիմայ, եթէ տեսնելու

*) Կալուածութիւն նշանակում է սպիրիտութիւն,
բայց ժողովրդի բերանում խորամանկութեան,
խաբէութեան նշանակութիւն ևս ունի:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

«ԲԱՐԵԿԱՄ ՄԱՆԿԱՆՑ»

Այս ֆիրմայով բանալով նրանումն գրա-
վաճառանոց՝ կցելով նորա հետ ուսումնա-
րանական, դիւանական, նկարչական և կազ-
մարարական իրեղենների խանութ, յանձն եւ
առնում տալ միշտ յիշեալ ապրանքներից ե-
րեանի և նորա շրջակայ քաղաքների և գիւ-
ղերի դիւանատներին և ուսումնարաններին
շատ ձեռնառու գներով և պայմաններով:

Ընդունում եմ ապագայի տալու բանկների,
ծանուցագրեր, յայտարարութիւններ, պայ-
տուներ, բրոշուրներ, նաև գրքեր, ամենաար-
ժան վարձով:

Ինչ մօտ է գտնուում իմ հրատարակած
«Տնային բժշկական մարմամարդութեան»
գրքային պահեստը:

Իմ հասցեն. Գ. Յրиванъ. Н. Симео-
нянцу, магазинъ. «Другъ-Дѣтей».

ՎԵՐԱԳՈՐԾՆԵՐ 4 ր., ծրագրեր 1 ր.
ճալովով արժուներ 1 ր. 50 Կ., ՓԱՅՏ-ԱՌՈՒ
4 ր., ԲԱՋԱՍՈՒՈՒ-ՄԱՀԱԿԱՆ 10 րուր և
աւելի, թէյի բաժաններ 25 և 30 Կ., մի
աման քորոցներ 50 Կ., պատեղա ծխողների
համար 60 Կ. Փունտը, անգլիական ՎԱՆՆԱ-
ՆԵՐ և այլն ծախվում են ԱՆԳԼԻԱ-
ԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻ ՄԷՋ:

10,000 զոյգ գուլաններ 25 Կ.—ից զոյգը,
10,000 զոյգ կանանց ԳՈՒԼԲԱՆԵՐ 30 Կ.—
1 ր., 7,000 մատուցարաններ 5 Կ.—5 ր.,
1,000 ՄԱՀԱԿԱՆՆԵՐ 5 ր.—35 ր., 400
արշին բամբակ. 1 ր.—1 ր. 30 Կ., պա-
րուսինա 40 Կ.—1 ր., 300 հատ բէլովեր
4 ր.—35 ր., 700 արթոմ ԿԻՍԱԳՆՈՎ, 10,000
ֆունտ թէյ թէյՍԱՄԱՆՈՎ 1 ր. 65 Կ.: եր-
կաթէ գրիներ իւրաքանչիւր ձեռքի հա-
մար: Ծախվում են ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ
ԽԱՆՈՒԹԻ ՄԷՋ: 70—100

ԾԱԽՎՈՒՄ ԵՆ 25% ԷՃԱՆ
քան թէ ուրիշ տեղ. Թէ՛՛, կախօ, ՇՈՎՈԼԱԴ,
բիսկիտներ, մուրաբաներ, բրինձ, ամաններ,
բաժաններ, բոկալներ, թէյամաններ, սու-
ղօններ, ՄԱՏՈՒՑԱՐԱՆՆԵՐ, երես լուանալու
ամաններ, ԿՈՂՊԵՔՆԵՐ, ԶԳԵՍՏԱԿԱՆՆԵՐ,
գդալներ, դանակներ, ԳՐԻՉՆԵՐ, թուղթ,
ծրարներ, տետրակներ, մատիաներ, ՀՐԱ-
ՑԱՆՆԵՐ, ԲԷՎՈԼՎԵՐՆԵՐ, ձէջքակապներ,
կլէժակա, ԹԱՄԲԵՐ, սանձեր, ութօներ, ՄԱՀ-
ՃԱԿԱՆՆԵՐ, երեսորիներ, թաշկինակներ,
կանանց գուլաններ, մարդկերանց գուլաններ,
տուալետի սապօն, հոտաւէտ ջրեր, շերբետ,
ցիտրան մազիկեղա, խնայի գինի, պօրտ-
վէյն, խերես, կօնիակ և 1,000 այլ առար-
կաներ: ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻ
ՄԷՋ: ՆՈՅՆ ՏԵՂԸ վաճառականնե-
րին ՄԵԾ քանակութեամբ ծախվում է
ԹԷՑ. պուգերով 40, 46, 52, 58, ր.,
իսկ ֆունտերով 1 ր. 1 ր. 10 Կ., 1 ր. 20
Կ., 1 ր. 40 Կ., 1 ր. 60 Կ. և 1 ր. 80
Կ., իսկ ամենաբարձր թէյը ֆունտը 2 ր.
քաշը ԱՌԱՆՑ ԹՂԹԻ:

ՀՐԱՑԱՆՆԵՐ 20—60 ր. և 204-ԲՈՐ
(chokl bore) George Dau-ի գործարա-
նից 120 ր., բէլովերներ 4—34 ր., ԲՈՒԼ-
ԴՈԳ (bull dog) 11—20 ր., կանանց թամ-
բեր 65 ր., շէֆիլդի դանակներ 3 ր. 50
Կ. դիւթիւր, ալբոմներ կիսագնով, ֆիլտրա-
ներ և այլն: Ամենամեծ պահեստ հրացան-
ների և բէլովերների թիֆլիսում:
80—100

ՎԱՃԱՌՈՒՄԵՆ ՄԻՆՁԵՒ ՆՈՐ

ՏԱՐԻՆ ամենաէական գներով կօնեակ,
վիսկի, պօրտվէյն, խերես, շամպայն, մու-
րաբաներ, սոուս, պիւրէլի, բակ, սեմզա,
կօնֆետներ, ապակու ամաններ, բրիտանա-
կան մետաղից առարկաներ, սապօն, չուլիկ,
զուլպաններ, հագուստներ, վարտիկներ,
ֆուֆայիա, ալբոմներ: Պանիր չեստեր 80
Կ. ֆունտը, արմատներ պլումպիւրիւրի
համար 40 Կ., արծաթէ մոմեր 35—42 Կ.
անգլիական ֆունտը, մեծ քանակութեամբ
անգլիական և ֆրանսիական երկաթէ մահ-
ճականներ 30% էժան քան թէ մի ուրիշ
տեղ, այսինքն երկաթների 4 րուրուց և մե-
ծերինը 12 րուրուց: 50,000 ֆունտ թէյ
1 րուրուց և ամենալաւ 2 ր. ֆունտը:
Ծախվում են ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽԱ-
ՆՈՒԹԻ ՄԷՋ: 6—7

ԱՐԴԷՆ ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ

Ռուսաց յայտնի զրոյ ՎՈՒՉԵՏԻՉԻ
«ДВѢ ЕЛКѢ» մահ կա կան գրքուկի
հայերէն թարգմանութիւնը «ԵՐԿՈՒ ՏՕ-
ՆԱԾԱՌ» անունով:

Այս գրքուկը ընդունել էր տպագրելու
Հայ երէն գրքերի հրատարակու-
թեան ընկերութիւնը: Բայց իրա-
նից անկախ պատճառներով ինքն ընկերու-
թիւնը յաճողութիւն չունեցաւ տպագրելու:
Տպագրված է շատ բնուրի թղթի
վերայ խոշոր տարեբով:

Գինն է 20 ԿՈՊԵԿ:

Կարելի է ստանալ թէ՛ կենտրոնա-
կան գրադաճառանոցից և թէ՛ թարգմա-
նողից՝ հետեւեալ հասցէով:

Тифлисъ—на Авлабашъ Ивану Пет-
ровичу Назарянцу.

Բ. ՇԱՀՎԵՐԳԵԱՆԻ

ԼՐԱԳՐԱԿԱՆ

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ԳՐԱՍԵ-
ՆԵԱԿՈՒՄ

Բաժանորդագրվում են Զմեռ-
նային «ԱՐԵՆԵԱՆ ՄԱՍՈՒՂ» քաղաքական
և գրականական հայ ամսագրին. 12 տե-
րակների գինը 10 րուրի է:

Հասցեն. Тифлисъ, Агентство В. Ша-
вердова.

9—10

Վաճառվում են 15,000 ամաններ
առաջին տեսակի 15 Կ. հատը, 12,000
խրուստալի բաժաններ 25 Կ. հատը,
10,000 բոկալ և բաժաններ 10 Կ. հա-
տը, 10,000 մատուցարաններ և կող-
պէքներ 15 Կ. հատը, 10,000 սսեղ
8—40 Կ. հարկերը, 10,000 պինդներ
5 Կ., 5,000 շիշ պօրտվէյն և խերես
1 ր. հատը, 2,000 արշին կլէժակա
60 Կ.—2 ր. արշինը, 2,000 դիւթիւր մա-
տիտներ և զրալոթիւր 8 Կ. դիւթիւր,
2,000 Փ. հնդկական բրինձ 7, 8 և 10
Կ. ֆունտը, 1000 ֆունտ լէպտօշկա 50 Կ.
ֆունտը, 600 անգլիական բէլովեր
նեւ 4—34 ր. հատը, 300 անգլիական
հրացաններ 20—100 ր. հատը, գրապ,
տրիկօ, ալբոմներ, ձմեռվայ պալտաներ,
գլխարկներ, վարտիկներ, հագուստ կէս
գնով: Ծախվում են ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ
ԽԱՆՈՒԹԻ ՄԷՋ: Նոյն տեղը ծախվու-
մ է ծովային ԽՈՏ պուգը 2 ր. 50 Կ.:
36—60

Վերականգնող ՄԱԿ-ՄԱՍ-
ՏԵՐ, մազերը ամրացնող և նրանց
ԲՆԱԿԱՆ ԳՈՅՆԸ վերադար-
ձնող: Գինը 2 ր. շիշը, ՓՈՍՏԱ-
ՅՈՎ ուղարկված 2 ր. 49 Կոպ.
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ խանութի մէջ:

Մի և նոյն տեղը ԽԻՆԱՑԻ
ԻԿՂ, մազերը ամրացնող հա-
մար, 1 ր. ամանը և վրձին գլխա-
ցաւի գէժ, ՏՈՒԱԼԷՏԻ ՍԱ-
ՊՈՆ և հոտաւէտ ջրեր և այլն:
65—100

ՆՈՐ ԴՈՒՐՍ ԵԿԱԾ ԳՐԳԵՐ

Որոնք վաճառվում են ԶԱՐԱՐԻԱ ԳՐԻԴՈՐԵԱՆՑԻ «ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԳՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՅՈՒՄ

1	Բաղրատունի՝ Տանն պատգամք. գինն է	25 Կ.
2	Աղայիանց՝ Անահայ, հին գրքից	50 "
3	Թղուկ, Թարգ. Տէր-Միքայիլեանցի	30 "
4	Աղքատ մանուկ կամ բարոյական վէպ	20 "
5	Խալիպայա Առնոլդեանցի	50 "
6	Չորս մանրակէպ Տէր-Աւետիսեանի	20 "
7	Հայերէն լոսո երկխանի համար	50 "
8	Տէր-Ալիբեկեանց՝ Հայաստանի աշխարհագրութիւն	60 "
9	Կոստանեանց՝ Գրաբառ բայերի խնդրումը	25 "
10	Թագուրեան՝ Փորձ լեզուագիտական հետազոտութեան	50 "

Եւս ստացուել է Ռուսովի Տէր-Արթուրեանցի 1882 թուի ՕՐԱՅՈՅՑ, գինն է 15
Կոպ. գուճարով ամենողներին գիշումն կը լինի:

Կովկասեան դարացի հողաբարձուներէն շատերը՝ մեր հրատարակութիւններն և
դասագրքերը ձեռք բերելու համար միշտ մեզի Ռուսով (Գօնի վերայ) քաղաքը զիմելով
և ճանապարհի համար աւելի ծախք վճարելով, նոյա դիւրութեան համար հարկաւոր
համարեցինք յայտնել, որ այն գրքերը կարող են ստանալ նաև մեր եղբորից, որոյ հա-
ցեն է. Тифлисъ, Григорію Абрамовичу Теръ-Абрамянъ, Ольгинская улица,
д. № 3.

Իսկ նորա մօտ Էռնուած գրքերը տրաւ են.	Կ.
ԱՅԲԵՆԱՐԱՆ ՆՈՐ, 75 վիմափայ պատկերներով	15
ԲԱՆԱԼԻ ԳԻՏՈՒԹԵԱՆ ուսու լեզուի	50
ԳԵՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ հայերէն, ուսանելու և ֆրանսերէն	50
ԸՆԹԵՑԱՐԱՆ բարոյական ուսմանց, աղջկային գիտելեաց և զուարճա- ն պատմութեանց	1 —
ԸՆՏԻՐ ԱՌԱԿՆԵՐ եղովպոսի և ֆալովի հանդերձ բարոյական խոր- հրաճութեամբ, 20 վիմափայ պատկերներով	60
ԺԱՍ, կատակերգութիւն 3 արարվածով	30
ԹԵԿԱՐԱՆ, որ է «կանոն սաղմոս»	5
ՅՈՎԱԼՓ Դ. կենսագրութիւն հանդերձ պատկերաւ	25
ՆԵՐՍԵՍ Ե. կենսագրութիւն հանդերձ պատկերաւ	25
ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԽՐԻՍՏՈՒ (սակաւագիւտ)	1 —
ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ, երրորդ տիպ. 24 վիմափայ պատկերներով	1 —

Բաղմաթիւ. օրինակներ գնողներուն նոյն զիջումը կը լինի, ինչ որ տպուած է մեր
1882 թուականի օրացուցին մէջ:
Տէր տպարանի և վիմագրատան Յովհ. Տէր Արթուրեան
(հ. շ.) 2—8

ՎԻՇՆԱՅԻ ՄԵՐԲԷԼ (աթոռներ և բաղկաթոռներ) ծախվում են մեծ
քանակութեամբ և մանր, միջի փողոցում կատարվող փողոցի անկիւնում ՄԻ-
ԲԱՅԷԼ ՏԵՐ-ՆԻԿՈԼՈՍԵԱՆԻ պահեստում:

Օտարաքաղաքացիք կարող են զիմել այս հասցէով. Тифлисъ, Михаилу
Н. Теръ-Никогосову.

125—150

ОТКРЫТА ПОДПИСКА
на 1882 годъ
НА БОЛЬШУЮ ЕЖЕДНЕВНУЮ, ПОЛИТИЧЕСКУЮ, ОБЩЕСТВЕННУЮ И ЛИТЕРАТУРНУЮ ГАЗЕТУ
„РУССКІЙ КУРЬЕРЪ“
ГОДЪ ТРЕТІЙ.

УСЛОВІЯ ПОДПИСКИ:
Съ доставкою въ москвѣ: Съ пересылкою въ города:

На 12 мѣс. 8 р. 50 к.	На 6 мѣс. 4 р. 50 к.	На 12 мѣс. 9 р. — к.	На 6 мѣс. 5 р. — к.
> 11 > 8 > — > 5 > 3 > 90 >	> 11 > 8 > 50 >	> 5 > 4 > 60 >	> 10 > 8 > — > 4 > 3 > 70 >
> 10 > 7 > 50 >	> 4 > 3 > 25 >	> 9 > 7 > 40 >	> 3 > 2 > 75 >
> 9 > 6 > 75 >	> 3 > 2 > 50 >	> 8 > 6 > 70 >	> 2 > 2 > — >
> 8 > 6 > — >	> 2 > 1 > 90 >	> 7 > 5 > 90 >	> 1 > 1 > 10 >
> 7 > 5 > 25 >	> 1 > 1 > — >		

За границу: на 12 м. 17 р., на 6 м. 9 р., на 3 м. 5 р., на 1 м. 2 р.
Подписка принимается въ конторѣ изданія: Москва, Москворѣцкій мостъ, д. Н.
П. Ланина, въ отдѣльных конторахъ—близъ Петровки, Столешниковъ пер.,
д. Карзинкина, въ извѣстныхъ книжныхъ магазинахъ Москвы и С.-Петер-
бурга и въ Парижѣ—Rue Clément, 4, Adam.
Гг. иногородные благоволятъ адресоваться преимущественно въ кон-
тору изданія „РУССКІЙ КУРЬЕРЪ“
Редакторъ-Издатель Н. П. Ланинъ. 3—3